

**Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:
αριστες πρακτικές από την Πολωνία.**

της Katie Quartano

Με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στις 3 Δεκεμβρίου και μετά από πρόσκληση της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ένας συνάδελφός μου από την καμπάνια «Πρόσβαση φιλική προς ΑΜΕΑ» και εγώ πήραμε μέρος στην συνάντηση όπου μίλησαν για την δουλειά τους εκπρόσωποι του Γραφείου Υποστήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (<http://www.bon.u.j.edu.pl/>) από το Πανεπιστήμιο Jagiellonian, Κρακοβία, Πολωνία,.

Ο συνάδελφός μου χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι και η αίθουσα της συνάντησης ήταν έτσι επιπλωμένη, ώστε ήταν δύσκολο να περάσει κανείς και να τακτοποιηθεί στη θέση του. Μπαίνοντας στην αίθουσα με μεγάλη απογοήτευση αντιλήφθηκα ότι ο διευθυντής αυτού του Γραφείου Υποστήριξης, ο κύριος Ireneusz Bialek, αυτός που σίγουρα πρώτα απ' όλους θα έπρεπε να είναι ευαισθητοποιημένος ως προς τις δυσκολίες που έχει ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, δεν έκανε καμία κίνηση για να μας βοηθήσει να βρούμε μια θέση. Δύσκολο, στ' αλήθεια, σκέφτηκα είναι να μπει κάποιος στη θέση κάποιου άλλου. Όμως, στην πραγματικότητα, εγώ αισθάνθηκα τύψεις γι' αυτό γιατί ο κύριος Bialek ποτέ δεν είδε το αναπηρικό καροτσάκι, αλλά ούτε και τις δυσκολίες που είχαμε να αντιμετωπίσουμε. Πώς θα μπορούσε άλλωστε; Ήταν τυφλός.

Η συνεδρίαση ήταν στα αγγλικά και ο κύριος Bialek τόνισε ότι η γνώση των αγγλικών είναι ένα αξιόλογο και ισχυρό εργαλείο για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες των οποίων οι μελλοντικές δουλειές είναι μάλλον διανοητικής φύσης παρά σωματικής. Ας μην ξεχνάμε ότι όλοι οι μαθητές δεν ταιριάζουν στην δεσπόζουσα τάση των καιρών. Τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών ψάχνοντας για νέους μαθητές ίσως θα έπρεπε να λάβουν υπ' όψιν τους ότι αυτοί αποτελούν μία εκτενή ανεκμετάλλευτη αγορά.

Η αποστολή του Γραφείου Υποστήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες είναι η προσφορά δυνατότητας στους φοιτητές με ειδικές ανάγκες του Πανεπιστημίου Jagiellonian, ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση που προσφέρεται, λαμβάνοντας υπ' όψιν το είδος και τον βαθμό της αναπηρίας. Το Γραφείο Υποστήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες αγωνίζεται να εξασφαλίσει ότι κανένας φοιτητής δεν θα είναι αποκλεισμένος, στην αρχή ή κατά την διάρκεια των σπουδών του, εξ' αιτίας αναπηριών ή μαθησιακών προβλημάτων και αντιτίθεται σε κάθε είδους διάκριση, εμφανή ή υποθάλπουσα. Υποστηρίζει το συνταγματικό δικαίωμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην εκπαίδευση, στην δουλειά και στην πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή και πιστεύει ότι αυτό θα αποβεί ωφέλιμο σε κοινωνική αλλά και σε οικονομική βάση. Οι δραστηριότητές τους γίνονται βάσει των διατάξεων που προβλέπει η Σύμβαση του Ο.Η.Ε. του

2006 για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, η οποία υπογράφηκε και από την Πολωνία τον Μάρτιο του 2007 αλλά επίσης και από την Ελλάδα.

Τι είδους, λοιπόν, παραχωρήσεις και προνόμια μπορούν να περιμένουν οι φοιτητές με ειδικές ανάγκες στο Πανεπιστήμιο Jagiellonian; Ο κύριος Bialek είπε κατηγορηματικά σ' αυτό το σημείο «Κανένα». Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν την ίδια ακριβώς μεταχείριση με τους άλλους φοιτητές και δεν απολαμβάνουν κανένα ιδιαίτερο προνόμιο ή παραχώρηση. Παρ' ολ' αυτά, υπάρχει η απαραίτητη υποδομή στον χώρο που τους επιτρέπει να καρπούνται την επίσημη εκπαιδευτική προσφορά του πανεπιστημίου που είναι διαθέσιμη σε όλους. Τέτοιου είδους υποστήριξη δεν είναι ούτε παραχώρηση, ούτε προνόμιο αλλά είναι μια απαραίτητη αποζημίωση για τους περιορισμούς και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν εξ' αιτίας των ειδικών τους αναγκών. Και αυτό βέβαια είναι ένας τρόπος προσφοράς ίσων ευκαιριών στους φοιτητές με ειδικές ανάγκες και μη.

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι 485 φοιτητές με ειδικές ανάγκες (σε σύνολο 43.762 φοιτητών) μπορούν να υπολογίζουν σε σειρά μαθημάτων και εξετάσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες του καθενός, πρόσβαση σε τεχνολογίες ενισχυτικής διδασκαλίας, προγύμναση και συμβουλευτική με μοντέρνες τεχνολογικές λύσεις που υποστηρίζουν την διαδικασία της διδασκαλίας, προσαρμογή του διδακτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή ή σε Μπράιγ για τυφλούς φοιτητές, όπως και μαθήματα αγγλικής γλώσσας για φοιτητές που είναι μεταξύ άλλων τυφλοί, γενικά με προβλήματα όρασης, κωφοί ή με μειωμένη ακοή. Οι καθηγητές και το προσωπικό του πανεπιστημίου καλούνται να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία προσφέρουν στους συμμετέχοντες μια ουσιαστική γνώση πάνω στις ειδικές αυτές ανάγκες: τα είδη τους, τα εμπόδια που συναντά κανείς και τους τρόπους να τα υπερπηδήσει.

Το πανεπιστήμιο Jagiellonian αντανακλά το «κοινωνικό μοντέλο» της αναπηρίας προβάλλοντας τα εμπόδια, τις αρνητικές συμπεριφορές και τον κοινωνικό αποκλεισμό (εκούσιο ή ακούσιο) και υποστηρίζοντας ότι η κοινωνία είναι ο βασικός παράγων που συμβάλει, ανάμεσα σε άλλους, σ' αυτές τις ειδικές ανάγκες των ατόμων. Και ενώ οι σωματικές, διανοητικές, ψυχολογικές ή αισθητήριες διαφορές μπορούν να επιφέρουν λειτουργικούς περιορισμούς και εμπόδια, αυτές δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αναπηρία εκτός αν η κοινωνία αποτυγχάνει στο να τις προσμετρά και να περιλαμβάνει στους κόλπους της άτομα αδιαφορώντας για τις ατομικές τους διαφορές.

Στον κόσμο της διδασκαλίας και της μάθησης μπορούμε να κάνουμε αλλαγές ως προς το πώς αυτές τις διαφορές τις αντιλαμβάνεται κανείς και πώς τις αντιμετωπίζει; Εγώ λέω πως ναι. Όχι μόνον μπορούμε να δώσουμε μια ώθηση στους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες διευκολύνοντας τους την πρόσβαση στην αίθουσα διδασκαλίας (και μόνο μια ελάχιστη αλλαγή μπορεί να κάνει τεράστια διαφορά) αλλά μπορούμε επίσης να βοηθήσουμε ώστε να ανοίξει τα μάτια της η επόμενη γενιά, δείχνοντας στα παιδιά ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν πρέπει να είναι μια αόρατη μειοψηφία. Μπορούμε να εφοδιάζουμε τους μαθητές μας με τις απαραίτητες πληροφορίες που θα τους επιτρέψουν να μπουν στην θέση των άλλων ανθρώπων, να καταλάβουν τους άλλους και να νιώσουν αυτό που οι άλλοι νιώθουν. Αν συμφωνείτε με αυτές τις απόψεις τότε ήδη υποστηρίζετε την καμπάνια «Πρόσβαση φιλική προς ΑμΕΑ»